

Ewa Gieysztor-Szymczak

Bokiny, st. 63, gm. Łapy, woj.
białostockie, AZP 39-83/63

Informator Archeologiczny : badania 30, 29-30

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Bielawa, st. 12,
gm. loco, woj. wałbrzyskie

patrz: mezolit

BOCIEN, st. 5,
gm. Chełmża,
woj. toruńskie,
AZP 35-45/169

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, kultury późnej ceramiki wstęgowej i kultury amfor kulistych (neolit)
- osada z okresu halszackiego i okresu lateńskiego
- osada z okresu wpływów rzymskich
- osada wczesnośredniowieczna
- osada późnośredniowieczna

Badania weryfikacyjno-sondazowe w związku z budową autostrady A-1, przeprowadzone w październiku przez dr. Stanisława Kukawkę (Instytut Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Pierwszy sezon badań. Założono 31 sondaży o wymiarach 0,5 x 0,5 m, ogółem przebadano powierzchnię 7,75 m².

Celem badań była ocena stanu zachowania i zasięgu stanowiska. Odsłonięto nawarstwienia kulturowe o miąższości od 12 do 120 cm. Występował w nich, niekiedy licznie, ruchomy materiał zabytkowy, przede wszystkim ceramika, datowany od neolitu do średniowiecza.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii i Etnologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i PSOZ w Toruniu.

Stanowisko zostało zakwalifikowane do ratowniczych badań wykopaliskowych przed rozpoczęciem budowy autostrady.

Bojanów, st. A,
gm. Krzanowice, woj. katowickie

patrz: środkowa i późna epoka brązu

BOKINY, st. 63,
gm. Łapy,
woj. białostockie,
AZP 39-83/63

- ślady osadnictwa kultury świderskiej (paleolit schyłkowy)
- ślady osadnictwa kultury komornickiej i kultury janisławickiej (mezolit)
- ślady osadnictwa kultury niemeńskiej (neolit)
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (epoka brązu? – wczesna epoka żelaza?)
- ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego

Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez mgr Ewę Gieysztor-Szymczak (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie). Finansowane przez Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie. Drugi sezon badań. Założono wykop I/96, poszerzając w trzech kierunkach zbadany w 1994 r. sondaż 5/94. Przebadano powierzchnię 13 m².

Pozyskano około 4900 sztuk zabytków, w tym 4144 okazy krzemienne, 700 fragmentów ceramiki, przedmiot gliniany lub z kamienia (naturalny?), przedmiot z brązu oraz 55 fragmentów bardzo drobnych kości. Wśród krzemieni wydzielono m.in.: 21 rdzeni i 8 ich fragmentów, 5 luszczeni i ich fragmenty, 65 zatępców oraz podstępiec. W grupie narzędzi i charakterystycznych odpadków z ich produkcji wydzielono: 8 rylców (w większości węglowych), 16 rylczaków, przekłuwacz, 10 drapaczy, 19 skrobaczy, narzędzie zgrzeblowate, 12 zbrojników i 3 ich fragmenty: 2 tylczaki (Stawinoga i lancetowaty), 2 półtylczaki (jeden Komornica), zdwojony półtylczak, półksiężyc i jego fragment, trójkąt nierównoboczny, 2 trapezy, 3 grociki typu Sośnia, grocic trójkątny, 34 wióry i ich fragmenty retuszowane, 4 odtupki retuszowane, około 20 innych, bliżej nieokreślonych narzędzi oraz 5 mikrorylców. Materiał krzemienisty wystąpił w układzie bezkrzemienicowym i był wielokulturowy. Niewielką część stanowią okazy kultury świderskiej ze schyłkowego paleolitu (np. niektóre rdzenie, rylce i drapacze, przekłuwacz, kilkanaście wiórów ze śladami dwupiętowości). Odnotowano kilka fragmentów wiórów i odpadków z krzemienia czekoladowego, a także wiór z tego surowca ze śladami dwupiętowości. Tu zapewne zaliczyć należy także część okazów z zaprawy rdzeni i półwytworów. Zdecydowaną większość zabytków krzemienistych stanowią okazy mezolityczne i neolityczne. Klasyfikacja materiału jest obecnie dość trudna – możliwe jest to jedynie na podstawie typologii narzędzi. Takie zbrojniki, jak: tylczaki Stawinoga i lancetowaty, trójkąt nierównoboczny, półtylczak Komornica, półksiężyc, zdwojony półtylczak oraz zapewne część drapaczy, skrobaczy i rdzeni, reprezentują kulturę komornicką. Natomiast niektóre rdzenie i część półsurowca wiórowego oraz trapezy wskazują na obecność elementów janisławickich. Osobną grupę

wśród narzędzi stanowią okazy uznawane za neolityczne (grociki typu Sośnia i grocik trójkątny), które wiązać można z kulturą niemeńską, reprezentowaną na stanowisku przez bardzo licznie występującą ceramikę. Wśród pozyskanych 700 fragmentów ceramiki ponad 20 było ornamentowanych, z tego połowę stanowiły fragmenty wylewów, które zwykle zdobione były karbowaniem lub rzędami dziurek. Najczęstszym motywem zdobniczym są poziome układy pojedynczych rzędów okrągłych guzków wypychanych od wewnątrz, ornament paznokciowy, rzadziej układy skośne podwójnych rzędów odcisków stempelków. Ceramika ta zawiera liczną domieszkę pokuszonego granitu średnio- i gruboziarnistego, niekiedy z domieszką roślinną. Powierzchnie wielu fragmentów brzuśców są przecierane trawą. Opisaną ceramikę można zapewne odnieść do kultury niemeńskiej. Natomiast nieliczna grupa fragmentów ceramiki bez zdobień, o odmiennej technologii, wskazuje na obecność młodszych kultur, m.in. łużyckiej i wczesnośredniowiecznych. Pojedyncze znalezisko okazu z brązu (mały fragment drutu o zmiennym przekroju – od kwadratowego do prostokątnego), jak też kilkadziesiąt małych, przepalonych fragmentów kości, trudno obecnie wiązać z jakąkolwiek jednostką kulturową. Nie natrafiono na żadne obiekty.

Materiały przechowywane są w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie. Planuje się dokończenie badań w roku przyszłym.

Borowo, st. 12,
gm. Dobre, woj. wrocławskie

patrz: wczesna epoka brązu

BRODY POMORSKIE, st. 20,
gm. Gniew,
woj. gdańskie,
AZP 22-45/52

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada z wczesnej epoki żelaza

Stacjonarne badania wykopaliskowe przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Olgierda Felczaka (Muzeum Archeologiczne w Gdańsku). Finansowane przez PSOZ. Jedenasty sezon badań. Badaniami objęto ary nr nr: 184 (wykop 63), 148 (wykop 64), 149 (wykop 65) i 150 (wykop 66), na łącznej powierzchni 220 m².

Obiekty z wczesnej epoki żelaza znajdowały się bezpośrednio pod 30-centymetrową warstwą orną i zalegały w spagu warstwy 48 (sedymentacyjnej) lub 56 (określanej jako calec). Obiekty neolityczne zalegały pod warstwą 48 i zagłębiały się w spagu warstwy 56. Obiekty z wczesnej epoki żelaza to jamy gospodarcze o wymiarach w przybliżeniu od 1 do 1,5 m średnicy, miąższości około 50 cm. W ich wypełniakach odkryto fragmenty ceramiki oraz polepę. Obiekty kultury pucharów lejkowatych należy interpretować jako jamy gospodarcze. Miały one niewielkie rozmiary – od około 0,5 do 1,2 m średnicy. W ich obrębie zarejestrowano kilkanaście fragmentów ceramiki, natomiast największą ilość ceramiki odkryto w warstwie kulturowej kultury pucharów lejkowatych w wykopie 66 – około 450 fragmentów. Ponadto odkryto materiał krzemienisty w postaci drapaczy, odlupków i odpadów z krzemienia bałtyckiego.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku. Wyniki badań opublikowane zostaną w czasopiśmie „Pomorania Antiqua”.

Badania będą kontynuowane.

BROGI-MORGI, st. st. 1 i 2,
gm. Dobroń, woj. sieradzkie,
AZP 70-50/-,-

- dwie osady neolityczne

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. Andrzeja Pelisiaka (Muzeum Okręgowe w Sieradzu).

BRZEZIE, st. 17,
gm. Kłaj,
woj. krakowskie,
AZP 104-59/36

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej (wczesny neolit)

Sondażowe badania wykopaliskowe w związku z budową autostrady A4, przeprowadzone w dniach od 2 do 12 października przez mgr. Renatę Zych (Krakowski Zespół do Badań Autostrad). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Pierwszy sezon badań. Założono 4 wykopy na osi wschód-zachód, w miejscu największej koncentracji materiału zabytkowego na powierzchni. Przebadano obszar 0,7 ara oraz wykonano 120 odwiertów.